

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Aidélre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség köziratok visszatérésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, december 18.

Testvérének gyilkosa.

Vége felé siető századunk rémes tragédiákat látott eleget, — a századvég fiait különösen megszokták a véres szenzációkat, de még a legidegesebbre is mély benyomást gyakorol az a párját ritkító gaztett, mely néhány héttel ezelőtt történt Szatmártól s azóta állandó rovatot vezet róla minden magyar napilap.

A szatmári testvérgyilkosság ügyében ma szenzációs fordulat állott be. A mit eddig csak gyanítottak s gyanusnak is oly borzasztó volt, az ma a vizsgálat folyamán mint tény bizonyult be: *Papp Béla bevallotta, hogy ő gyilkolta meg öccsét, Elemért*; meggyilkolta, hogy örökségének ura lehessen. Szomorú adat századunk történetéhez.

Az életnek léha felfogása, a féktelen dobzódás és a birvágy annyira képes elvakítani egy úri módon nevedett, társadalmi felfogás szerint művelt, előkelő körökben forgolódtó, jó módban élő embert, hogy az fegyvert emel ártatlan, fiatal testvéröccse ellen s kioltja annak életét!

Bölcsészek, tudósok tanakodhatnak felette, hogyan vadulhat el ennyire a gondolkodó és érző emberi lélek, hogyan lesz állat vagy még az állatnál is aljasabb az emberből.

A büntető igazságszolgáltatás kétségkívül nem fog késni méltó büntetéssel sújtani a gaztett elkövetőjét, de vajjon ez a büntetés hozzá fog-e járulni ahhoz, hogy javuljanak az erkölcsök? Mert hisz ez lenne a büntetés célja. De ma már úgy látszik, más eszközökre is van szükség.

Papp Béla a gyilkos.

— A szatmári testvérgyilkosság. —

Szatmárról táviratozzák a következőket: *Fapólczy* vizsgálóbíró a boldogtalan *Papp Elemér* meggyilkoltatásának ügyében teljesen befejezte a vizsgálatot. A tényállás minden részlete immár föl van derítve.

A gyilkos nem más, mint *Papp Béla*, a szerencsétlen *Papp Elemér* édes testvérbátyja. Ő maga lőtte le *Papp Elemért*, hogy egyedüli örököse legyen dúsgazdag apjának. Mindenki tudta ugyan, hogy az értelmi szerző ebben a véres és tragikus ügyben nem lehet más, mint *Papp Béla*, mert jeleme, érdekhajszata s megtartása fölkelte a gyanút ellene. De az, hogy ő követte el tényleg az iszonyu tettet, mégis meglepett mindenkit.

Pedig most már *ő maga is bevallotta* *Fapólczy* vizsgálóbíró előtt. Vele egybehangzóan vallott *Zsoldics Mihály* juhász, a ki szintén, résztvevett a véres tettben. Ő is kezébe vette a pisztolyt, bele is lőtt a *Papp Elemér* testébe, de már akkor a boldogtalan diák halva volt, mert *Papp Béla* golyója már megölte volt. *Zsoldics Mihály* a bérnyilkos golyója már csak a holttestet érte.

Zsoldics Mihály, mint említettük, bevallotta a tettet. Tegnap szembesítették *Zsoldicsot* és

Papp Bélát. Ez a szembesítés a legdrámaibbak egyike volt, tele megrázó és borzalmas részletekkel. A míg a két gonosztevő megtört, a míg a vallomásra elszánták magukat, addig a vizsgálóbírónak kemény harcra kelle a megátalkodott gyilkosokkal folytatnia. De végre is győzött. *A szembesítés alatt egymás szemébe vágták a vallomást.*

Ugyancsak beösmerték egybehangzóan, hogy *Papp Zoltán is jelen volt* a gyilkosságnál. De ő csak szemtanú volt, a nélkül, hogy a tettben résztvevett volna. *Papp Zoltán* ezt tagadja de a ténykörülmények és a gyilkosok vallomása nagyon valószínűvé teszik, hogy csakugyan szemtanúja volt a vérfagyasztó testvérgyilkosságnak.

A tényállást most már annyira kiderítette a vizsgálóbíró, hogy akár a végtárgyalást is meglehetne tartani. De a szatmári ügyesség azt óhajtja, hogy az ügyben már az esküdtsek hozzon ítéletet és így csak újév után tartják meg a végtárgyalást.

Osztrák kormány — és parlamenti válság.

Bécs, december 18.

Miután *Szell Kálmán* tegnapi ittléte alatt a korona elhatározta, hogy az átutalást a 14. § segítségével január 1-re okvetlen életbe léptetik, beállt a *kormány-és parlamentválság*. Az ifjucsehek obstrukcióval, a többi jobboldali pártok mindenféle manőverrel vetnek gátat az átutalás elé, úgy, hogy arra sincsen kilátás, hogy az új kabinet valamit elérhetne; a Reichsrathot tehát okvetlen hazaküldik.

Az új kabinet kinevezése nem fog sokáig késni és vagy pénteken, vagy

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Elhatározás.

Irta: Papp János.

Elhatároztam számtalanszor,
Nem írok több szerelmes verset,
Mégfogadtam, hogy dalt ezentul,
Csak nagy, dicső eszmékről zengek.

S így próbáltam meg énekelni:
»Kines nem ér föl a szabadsággal!«
És versemnek vége ez lett:
»Rabod vagyok te édes angyal!«

Kezdődött versem ilyenformán:
»Elvész bár minden, él az eszme!«
S a befejezés szövege:
»Édes galambom, mond: szeretsz-e?«

S hiába minden törekvésem,
Nem tudok verset írni másról,
Mint végtelen nagy szerelmemről
Meg arról a kis barna lányról.

Évák.

Irta: Mányiné Prigl Olga.

Nem szeretem a rózsaszínű témákat. A szépen kiczirkalmazott szerelmi történetek fellelő, körülírt párbeszédei olyan féle hatással vannak reám, mint a kínaiak mesterséges vizesése, vagy a schönbrunni császári park fáinak ollószabta merev formája. Az nem a valóság, nem az élet. Naiv kisleányok siratják meg már csupán a regényhősöket, kik behalnak viszonzatlan szerelmük bánatába, meghalnak egyszerűen, minden további lélektani megokolás nélkül, még jó, ha egy kis készakarva szerzett meghűléssel menthetik ki magukat. De mikor olyan szépen hangzik: »betakarja őket a hulló falevél, az első szállingózó hópihe . . .«

Éva kisasszony ment el az ablakom alatt. Kopottas télkabátja megfeszül erős, egészséges alakján, prémes gallérját fölgűrte egészen a kies piros füle hegyéig. A hó nemcsak hogy szállingózik, de sűrű nagy pelyhekben hull alá, csupa fehér tőle a lány kis téli sapkája, a haja is, csak tiszta kék szemé mosolyog ártatlanul, üdén, a mint beköszön hozzám. Ime egy áldozat, a kinek frissen hantolt sírjára kellene hullani a hópelyheknek, és az áldozat mohó életöszönével kapcsolja össze a szűkecske téli kabátját a csipős északi szél ellenében és sietve topog lábával a folyosón. Elpirul egy kisé,

a mint újra köszön és gyorsan fordul be az átellenes üvegajtón. A konyhába lerázza magáról a havat, kötenyt tesz, a haját kissé rendbehozza, aztán neki a dolognak. A munka ég a kezén, de nem látszik, hogy egy pillanatra is terhére esnek. Az anyja, a volt negyvennyolcas honvédhadnagy özvegye, — mert avval nagyra van szegény, — csak egyre duruzsol elégedetlenkedik, mialatt csoszogó papucsaival tesz-vesz köröskörül. A lábai fáznak, elhuzta a sok dolog, mióta úgy maradt a négy gyerekkel, jó Isten, négy éhező szájacskával. Van, van ugyan egy kis nyugdíja is, de az mint mondják: meghalni sok, élni kevés. Így hát pótolni kellett valamivel és a tisztességes munka nem szegyen.

Éva kisasszonyék nagy kifűző házat tartanak. Már hajnalba kezdetét veszi a koppasztás, a finom jó élesztős tészták készítése. Egy cselédjük van csupán s főznek vagy harmincz embernek. Déli harangszóra sorba állanak étel hordókkal azok, a kiknek a lakására viszik az ebédet, ezek után jönnek a kik bejárnak hozzájuk. Néhány tisztességes asztalos-legény, jobbmódu nőtlen iparosok. Az előszobában teritnek nekik, pedig az özvegy szerint ők fizetnek a legpontosabban. Két óraker jönnek végre a hivatalnokok. Ezek elegáns emberek. Vasalt kabátjuk és fényes csilinderük van. Velük ebédel az özvegy és Éva kisasszony is, mert

rögtön karácsony után meg lesz. Természetesen teljesen hivatalnok-miniszterium lesz, ugyanazzal a színezettel, mint a Clary-kabinet volt. Az elnökségre három nevet emlegetnek *Weltersheimb* mostani Landwehrminisztert, gróf *Goess* trieszti és *Spens-Boden* morva helytartót. Átmeneti kabinetről lévén ismét szó, csak vezetőket fognak kinevezni és nem végleges minisztereket.

A Reichsrathot addig nem fogják újból összehívni, míg a cseh-német vizsályt (esetleg a tartománygyűlésben) el nem intézik. Így igen hosszú parlamenti szünetre van kilátás.

Hirlik, hogy a király a politikai helyzet miatt Münchenbe nem fog utazni és csak szombaton megy Wallseeba Mária Valériához, hogy a karácsonyt családi körben tölthesse.

Falk Miksa nem lesz titkos tanácsos.

A kvóta-egyezkedés létrejötte idejében hirtelt, hogy *Falk* Miksa a kvóta-tárgyalásokban tanúsított buzgalmaért v. b. t. t. rangot kap. Most a *M. E. L.* azt híreszteli, hogy e kinevezésből nem lesz semmi, mert a miniszterelnök ez iránti felterjesztését a kabinet-iroda *minden megjegyzés nélkül visszaküldte.*

A szentesítés alá

terjesztendő törvényjavaslatok szövegét át- vizsgáló bizottsága az országgyűlés két házának *Vay* Béla báró főrendiházi elnöknek az elnöklésével ma a főrendiházban ülést tartott, melyben a képviselőház részéről *Molnár* Antal, *Nyegre* László és *Perczel* Béni jegyzők és *Kovács* Pál előadó, a főrendiház részéről pedig *Nyáry* Jenő báró jegyző vettek részt. A bizottság megvizsgálván. A Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmát országok között létrejött pénzügyi egyezmény becikkelyezéséről szóló 1889: XL. törvényzikk hatályának újabb meghosszabításáról, a haza iparnak állami kedvezményekben való részesítéséről, a Szatmár-erdődi helyi érdekű vasut engedélyezése tárgyában és a királyi bíróságok és ügyészségek tagjainak az igazságügyminiszteriumban való ideiglenes alkalmazhatásáról

szóló törvényjavaslatok végszövegezését, azt a Ház határozataival mindenben megegyezőnek találta. Ennek folytán a felsorolt törvényjavaslatok a miniszterelnökség útján királyi szentesítés alá terjesztettek.

Az új korona-ügyész.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli az első korona-ügyész kinevezését tartalmazó kir. okmányt. *Hammersberg* Jenő budapesti főügyész neveztetett ki korona-ügyésszé. A korona-ügyészség az esküdtbíróóság behozatalával lép életbe s így olyan egyént kellett ez állásra kinevezni, a ki ezen fontos hivatalnak meg is felel. Emlegették egy időben ez állásra *Wlassics* kultuszminisztert is s annak idejében mi is irtunk e kombinációról.

Hammersberg Jenő Kassán született s most 55 éves. 1867-ben ügyvédi vizsgát tett s Abaujvármegye aljegyzőjévé, majd alügyészévé választották. 1868-ban törvényszéki bíróvá nevezték ki, az 1872—75. években Abaujmegye színi kerületét képviselte az országgyűlésen, mint *Tisza* Kálmán párthive, kivel együtt lépett a szabadelvű pártba. De már 1877-ben ott hagyta a politikát. 1883-ban pótbíróvá nevezték ki a budapesti ítélő táblához. 1883—1891 években mint a sátoraljai törvényszék elnöke működött, 1891-ben kuriai bíró lett és 1898-ban nevezte ki a király budapesti főügyésszé.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 18.

Ma reggel a kormánypárti képviselők ör- vendezve jártak a folyosón.

— Befejezik a vitát!

— Ugyan!

— Komolyan. Mindössze két szócska van függetlenségi pártnak. A többi szombaton el- utazott és elakadt valahol a hóban.

A kormánypártiak tréfásan villantották össze a szemüket, hogy az első három óráig kihuzott ülés ily jól beütött. Lám, a függetlenségi párt letette a fegyvert az első napon.

Szell Kálmánt, a ki már megjött Bécsből,

szintén értesítették e fordulatról és borus arca felderült.

A kormánypártiak örömet fokozta az, hogy a várt vihar elmaradt az ülés elejéről. Se zárt ülés, se napirend előtti felszólalás. Már-már hire járt, hogy a miniszterelnök megígérte a függetlenségi pártnak, hogy leveszi a javaslatot a napirendről.

A remény azonban gyorsan elszállt. Las- sanként megnyultak az arcok.

— Már megint iratkoznak, — hallatszik egyfelől.

— A fekete tábla kezd telni ott a balol- dalon, — hallatszik másfelől.

— Nyolcz szócska iratkozott fel újra.

Főiratkoztak: *Pichler* Győző, *Fáy* István, *Holló* Lajos, *Olay* Lajos, *Oláh* József, *Putnok* Mór, *Lukács* Gyula, *Mezőssy* Béla, *Barabás* Béla.

Ezzel tehát szétfeszült a remény. A vita nem akadt el a hóban.

Az első szócska az öreg *Mócsy* Antal volt a néppárttól és támadta az ál-liberálizmust. A kvótát nem fogadja el.

Beszéde alatt feltűnt, hogy a nemzeti párt valóságos gyűlést tart.

Szell Kálmán háta mögött: *Horánszky*, *Apponyi* Albert gróf (a ki ma megjelent a Házban), *Szentiványi* Árpád konferáltak vele, mert *Szell* ment *Szilágyi* Dezsőhöz tanács- kozni.

A vitában a második szócska *Meskó* László volt, elegánsan előadott szép beszéddel.

Majd *Rátkay* László mondott szép be- szédet.

Rátkay beszédének egyik következménye az, hogy holnap beszélni fog *Apponyi* Albert gróf, kit *Rátkay* megtámadott.

Ugron Gábor is felszólal.

A mai ülés második részére *Pichler* Győző beszéde jutott.

A liberálizmus csődje.

Azonnal rátértek a kvóta-vitára, melynek első szócska az öreg *Mócsy* Antal volt, a ki nem fogadja el azt a tételt, hogy a gazdasági bajoknak, a kvótaemelésnek a hatvanhetes alap lenne az oka. Nem a dualizmus teszi tönkre a nemzetet, hanem a liberális kormányrendszer. Ez bevitte a vallástalanságot a nemzetbe és az országot a csőd lejtőjére sodorta. A liberáliz- mushoz kötött remények nem váltak be. A kor-

ez már ugy illik. Csupa piros az asszony elhizott arca, a mint sietve kapkodja magára a rendes délutáni ruháját a konyhai helyébe, mert hisz abban csak nem jelenhetik meg az uri vendé- gek előtt. Éva kisasszony csak kötöt tesz másikat, ő mindig takaros. Nesz nélkül szolgál fel, váltja a tányérokat, méltóságos mint egy királynő és amellett arra is ráér, hogy jóllak- ják. Még beszélget is, az anyja hibáit hozza helyre, a ki egy valóságos madame sans géne.

Az özvegy különben tart a leányától, ki négy polgári iskolát végzett és mindenképen nagyon hasonlít az édes apjához, a hadnagyhoz. Az utolsó szót büszke nyomatékkal teszi hozzá az özvegy. A nevét is az édes apja adta neki, mert iker testvé. volt egy kis fiuval, a kit pedig *Ádám*nak kereszteltek. *Ádám*ka azonban elment ama szebb világba, különben, ő lett volna az ötödik éhező szájacská.

Ezeket mind az özvegy beszélt nekem egy kurta téli alkonyaton, az egyetlen szabad vasárnapján, a mikor az uraknak nem kellett vacsorát főzni, mert valami nagy bankettre voltak hivatalosak. Éva kisasszony nem volt otthon. Vasárnap délelőttöként templomba szokott menni, olyankor az özvegy kétszer annyit dolgozik, vagy kisegítőnév hiv. Délután négy órától hétig Éva kisasszony megint szabad, a mikor is minden vasárnap elmegy egyetlen barátudjához, a városi segédkertész leányához.

Ott a szép nagy parkban elsétálgatnak, vagy pláne kugliznak, így havas délutánokon pedig szolid társasjátékokat játszanak, szolid fiatal emberekkel.

Azon a szabad vasárnapján lábujjhegyen félénken jött az özvegy végig a folyosón. Tartózkodva, bizonytalanul kopogtatott és nem győzte magát mentgetni:

— Kérem, egy pillanatra bátorkodtam csak, látom hogy egyedül tetszik lenni . . .

Alig tudtam rávenni, hogy leüljön.

— Egy pillanatra jöttem csupán . . .

Igyekeztem mulattatni, valahogy mindig örülök, ha olyan emberekkel kerülök össze, a kikkel még sohasem beszéltem.

Azon vettem észre magamat, hogy egészen átragadt reám a szegény jó asszony sopánkodó beszéde. Versenyt sopánkodtunk.

Az özvegy az időjárásról kezdte:

— Hideg van és milyen drága a fa, na- ponként két szobát fűtünk és hozzá a konyha. Istenem . . .

— És minden drágul a piacon . . .

— Nem fizeti ki magát a kosztadás sem, kérem ugy be kell osztani, hogy csak ne ve- szítsünk rajta. Most is hogy jártunk, el nem mondanám senki másnak, de csak fojtogatja a torkom a keserűség . . . Tetszik ismerni a kosztosainkat, azt a sárga kabátos urat is ugyebár, olyan zöld tollas kalapot hordott min-

dig, spórolós, jó fiúnak látszott. Már csak ki- mondok kérem, tetszetek egymásnak a leá- nyommal. A fiatal embernek tisztességes ál- lása volt, a barátai se mondtak reá soha egy rossz szót sem. Boldog voltam kérem, azt hittem, szerencséje akadt a leányomnak, én csak majd elküzdtem volna tovább valahogyan.

Jó fiu volt, mondom, nem maradt ki soha és azért megbiztunk benne, ha nem is fizetett pontosan minden elsején. Most utóbb három hónappal maradt adósunk. Majd száz forint, sok pénz kérem alásan. Resteltük tőle kérni, halasztgattuk a dolgot, pedig minket a füsze- res sürgetett. A héten aztán kaptunk tőle egy levelet, hogy köszöni a jószágunkat, tisztelteti Évát, de ő már nem fog többé minálunk ebé- delni, mert el kell mennie idegen városba, egy olyanba, amelynek hírére se hallottuk, de onnan, ha a jó Isten rásegíti, majd el fogja küldeni apródonként a tartozását is. Mit csináljunk? — törvényes módon keressük? — a lányom ugyis majd föld alá bujik szégyenletében, itt a házban és a kosztosok is mindnyájan tudták, hogy mennyasszonya volt. Kérem, nem evett, nem ivott három napig, álmában is ugy sóhajtozott, hogy azt hittem, ránk szakad a ház. Harmad- nap fölkelet és dolgozott annyit, mint máskor egy héttig. Most meg esténként fehérneműt is varr egy boltba, nagyon ügyes leány szegényke, nem azért mondom, hogy az enyém, mert szí-

mánynak be kellene ezt őszintén vallania a korona előtt és fölkerülni a királyt, hogy a keresztény férfiak segélyét vegye igénybe az ország állapotainak orvoslására.

A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Politikai kvóta.

Meskó László: A kvótabizottság nem követett el semmi lehetőt, hogy a kvótaarány kedvezőbb legyen. A bizottság az adatok kiválasztásában és sok más téren is úgy járt el, hogy a legkeményebb ítéletet érdemli. Mellőzte a törvényt. Formai tekintetben megsértette a törvényt, mikor közös jegyzőkönyvet szerkesztett, érdemi tekintetben, mikor oly arányt javasol, mely semmivel sincs megokolva.

A *politikai kvótát*, melyet a bizottság felfedezett, a 67-es törvény nem ismeri. Horánszky megmondta annak idején, hogy az osztrákok magatartásával a legridegebb visszautasítás álláspontjára kell helyezkedni. A bizottság azonban erről letért. Lelkiismerete is kettő volt. Ugyanez a bizottság, mely 1896-ban nyugodt lelkiismerettel hivatkozva mondta, hogy a kvóta emelésére sem ok, sem szükség nincs, 1899-ben már talán kevésbé nyugodt lelkiismerettel elfogadta a felemelt kvótát.

Téved az előadó, a ki azt állította, hogy inkább hozzanak áldozatot a per befejezésének, mint megnyerésének.

Itt nincs szó a per befejezéséről, mert ez a per örökös köztünk és Ausztria közt.

Hivatkozik *Dessewffy Aurél* gróf szavaira, ki szintén azt mondta, az országos gazdasági egyesületben, hogy nincs semmi kilátás az állandó békére. Nagy áltatás az is, hogy Magyarország vezérszerepet vinne a monarchiában. Nagyon észrevétlen ez a vezérszerep. De még ha csakugyan vezérszerepet nyerne is Magyarország a monarchiában, a függetlenségi pártot az sem nyugtatná meg, mert nem vezérszerepet, hanem önállóságot kíván. Nem elégti ki a pártot az, hogy ha Bécsből Budapestre helyezik a monarchia sulyponját, mert a mint ide helyezték, hanem kell önállóság. (Helyeslés a szélsőbalon).

Mint hogy a közönségre kiadott pénzről az a nézete, hogy az országnak kára, nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem csatlakozik Kossuth és Komjáthy határozati javaslatához. (Helyeslés a szélsőbalon).

Rátkay László azzal kezd, hogy ő nem kezdene olyan ház építésébe, melről tudja, hogy tető alá nem kerül. Ki hiszi itt, hogy ebből törvény lesz? Senki. De sőt Horánszky azt is megmondta, hogy királyi döntés lesz a kvótában és pedig 344. A miniszterelnök különféle érvei közt arra is hivatkozott, hogy mutassuk meg politikai érettségünket. Hiszen megmutattuk mi azt már 350 év óta. Érettek vagyunk mi már — egész az agylágyulásig. (Derűtség.)

goruan fogtam mindig, — de bizony jócskán segített rajtunk, abból törlesztünk a fűszeresnek. Azt a gazembert nem adjuk törvénybe, a lányom nem akarja . . .

Bocsánatot kérek, hogy úgy eljárt a szám . . .

Az asszony az órára nézett és összecsapta a kezét:

— Hogy eltelt az idő, Istenem, ezóta már otthon lehet Éva . . . Engedelmet kérek . . .

Sietve topogott ki az ajtón. A lánya odakint várta, azon téli kabátostól, karmantyuját hidegtől kipirult arcához szorítva.

Valamit újságot az anyjának lázasan és egyes hangok behallatszottak hozzám az ablakon:

— Mama, a Lina kártyát vetett ma délután és azt vetette ki, hogy idegen városból, messziről, tudod mama, valaki jönni fog hozzánk és azt gondoltam, hátha ő, hátha csak álom volt az egész . . . Ugy-e, ugy-e visszafogadnánk . . .

Az asszony megállott a leányával szemközt s míg kezével végigsimította annak formás arcát, — csendesen szólt:

— Még egy hónapra megpróbálnám de, — mialatt ujjait fenyegetően emelte fel, — soha, soha nem hinnék más gazembernek! . . .

Mit fog mondani Széll Kálmán a királynak, ha rá kerül a döntés? Ugy-e bár azt, hogy írja alá a döntést, noha beismertük, hogy ez ránk lealázó és igazságtalan. (Tetszés a szélsőbaloldalon).

Ez a javaslat a viszonyosság jegyében született. Egész sereg ilyen szomorú körülmények közt született törvényünk van már. A magyar föld, a Kárpátok meg vannak, azokat el nem vehetik, de hol van a magyar jogállam? Olyan az, mint a himzés másik oldala. Bolondok háza ez az osztrák—magyar monarchia. (Ugy van! a szélsőbalon).

Támadás Apponyi ellen.

Ha végig olvassa a kvóta javaslatok menétét, ott olvassa, hogy *Apponyi* régebben meghatározott számadatok alapján a kvóta százaléknak nagyságát is megállapítani követelte. Mért nem tették oda a kvótabizottság jelentésének végére: Ez egy sarkert, melybe politikai meggyőződések vannak eltemelve. Nem akar Apponyiról kritikát mondani, míg ő nem nyilatkozott, míg ki nem fejtí álláspontját.

Egy hang: Kifejtette a levelében.

Rátkay: Azt a levélbeli érvet nem fogadom el. Az egyik, hogy a király magasabb kvóta mellett döntött volna. Ezt jogilag nem lehet elfogadni, ezt Apponyi se tudhatja. A másik, — hogy a nemzet nem fejtett ki ellenállást. Ezt se fogadhatja el, mert a nemzetet sohase világosítanak fel az iránt, hogy a kvótát emelni fogják.

Ezután a *hierről* szólván, felszólítja a magyar tartalékosokat, hogy ne engedelmesséjének a hadügyminiszternek, mert a szentesített törvény mellett a hadügyminiszter — semmi!

A kvótát nem fogadja el, hanem pártolja Kossuth hat. javaslatát.

Öt perc szünet.

Szünet után *Pichler Győző* beszélt. A kvótaemelés eszébe juttatja *Zámory* képviselőt, a kinek a háziura folyton emelte a házbéréit, de a képviselő csak tűrte ezt s nem mondott föl. Egyszer megkérdezték tőle, hogy miért nem huzcolkodik ki, mire büszkén felelt.

— Megmutatom én annak a szidónak, hogy engem ki nem stájerol. (Zajos derűtség.)

Pichler Győző kibeszélte az ülést.

A kolenzói csata után.

Bukott csata után mindig keresik a bünbakot. Buller tábornokot is elcsapták fővezéri állásából és Kitchener basát, az omdurmani dervis öltöt küldik helyébe.

Azt hisszük, az angol diplomáciát, mely e háborút okozta, kellene elcsapni s ha már annyit vesztett Anglia, hogy nem igen nyerhet, legalább katonáit kimélné s igyekeznék békét kötni.

Buller elvesztette tüzérségét s demoralizált csapatait azt sem tudja, hogyan biztosítsa.

Methuen lordnak újabb felderítő ki-rohanásáról van szó, mi rendesen azt jelenti, hogy körül van fogva a sereg s kiutat keres. Gatacre most is fut, ha meg nem állott.

A fennen hirdetett újabb hadosztályokról maga a vezetés kimondta, hogy el nem küldheti Transzvába, mert kiképzése semmi, legfeljebb helyőrségi szolgálatra való.

A politikai vereség is óriási.

A becsuana kafferek erős búr érzelmeiket kezdenek mutatni, az afrikanderek nagy tömegekben érkeznek a búr táborba s a búrok hadi felszerelése folyton jobb és jobb, mert alaposan kiegészítették az angolokéiból.

A böorzén erősen száznak az angol értékpapírok.

Persze, ha érne valamit a békekongresszus, most már itt volna az ideje végét vetni a harcznak s belé avatkozni békés irányban.

Az újabb **sürgönyök** kevés ujat mondanak.

Az angolok újabb készülődése.

London, decz. 18. A hadügyminiszterium a következő kommunikét teszi közbe: A katonai hatóságok javaslatára a kormány a következő intézkedéseket fogadta el: A tartaléknak eddig még be nem hívott egész része behivatik fegyverszolgálatra. A 7. hadosztály haladéktalanul Dél-Afrikába megy, úgy szintén tüzérségi csapatok és egy tarack-dandár. A dél-afrikai főparancsnok felhatalmaztatik arra, hogy a helyi lovasított gyalogsági hadtestek ujonczozását folytassa. Intézkedések tétettek, hogy gondosan megválasztott önkéntes csapat szerveztessék a dél-afrikai szolgálatra. A gyarmatok hazafias ajánlatát, amennyire lehet, elfogadják, de előnyben részesítik lovascsapatok felajánlását.

Uj fővezér.

London, decz. 18. A hadügyminiszterium közbe teszi, hogy *Roberts* lord tábornagyot az afrikai angol haderők főparancsnokává és *Kitchener* lordot vezérkari főnökké neveztek ki.

London, decz. 18. A hadügyminiszterium jelenti: Mithogy a natali hadjárat a kormány nézete szerint Bullertábornok jelenlétét és teljes figyelmét követeli meg, elhatározottat, hogy *Roberts* lord tábornagyot, a kit az afrikai angol hadak főparancsnokává nevezte ki, oda küldik.

Az udvar köreiben hire jár, hogy a királynő elhalasztotta Windsorba utazását, amelyet holnapra tervezett. Ennek az az oka, hogy a királynő a mostani dél-afrikai helyzetre való tekintettel Londonban akar lenni.

Dublin, decz. 18. A Transzvál érdekében alakult ir bizottság nyilvános gyűlést hívott össze, hogy tiltakozzék a Trinity Collegének az ellen a szándéka ellen, hogy Chamberlaint kinevezi tiszteletbeli doktorrá és rokonszenvét fejezze ki a búrok iránt. A kormány megtiltotta a gyűlés megtartását. A tilalom daczára nagyobb tömeg jelent meg a gyűlés helyén és a bizottságnak néhány tagja beszédet akart mondani. A rendőrség szétkergette a tömeget, mire a gyűlés rendezői bejárták a város utcáit és transzváli zászlókat lobogtattak. Közvetlenül azután népgyűlés volt Dewitt Michael és Redmond William részvételével. A gyűlésen több heves beszéd hangzott el. Egy embert letartóztattak.

London, decz. 18. Egy hivatalos távirat szerint Gatacre tábornok Putters-Kraalból csapatokat és élelmiszereket küldetett Sterkstomba. French tábornok Arundelbe tette át főhadiszállását.

Madrid, decz. 18. A gibraltári helyőrségnek egy része e hó 24-én Transzvába megy. (M. T. I.)

Dublin, decz. 18. *Chamberlain* miniszterelnök iderékezett s az irek transzváli zászlóval meetingeztek ellene. A rendőrség attakot intézett a gyűlészők ellen, mely alkalommal vér is folyt. Itt általánosan beszélnek, hogy Irlandban kiűt a forradalom.

Szigligeti Társaság matineeja.

Nagyvárad, decz. 18.

A Szigligeti Társaság vasárnap tartotta meg e téli szezonban második felolvasóját a kir. kath. jogakadémia disztermében.

Az idő nem nagyon kedvezett a felolvasásnak. Előtte is, alatta és utána is zuhogott a hideg álmosító téli eső s csak keveseknek volt kedvük kibujni az utcára. Így tehát csak igen kevés közönsége volt a felolvasásnak. Az elnök körül csoportosult néhány tag és az emelvény előtti széksorokban néhány női hallgató.

A felolvasás mindazonáltal jól sikerült, mert akik megjelentek, nem bánták meg, hogy kitették magukat a hideg téli eső csapkodásának. A felolvasott dolgok egytől egyig élvezetesek voltak.

Fapp János hírlapíró kollegánk lépett elősnek a felolvasó asztalhoz s egymásután hat darab csinos szerelmes költeményt olvasott föl, melynek folyamán többször felhangzott a taps. Egy kis költeményt ezek közül lapunk tárczarovatában közlünk.

Ez után Hajós Izsó földbirtokos, a társaság rendestagja olvasta föl, *Renaissance vagy szecsesszió?* cz. művészeti értekezését, élvezetes, szellemes alakban s a művészet mai irányainak állapotát világítva meg. A szecsesszióra nézve azon helyes véleményre jut, hogy az tulajdonképen egy aberráció és nem helyes művészeti forma. A természet és ember rajzolásától semmi helye nincs, de van a műiparban vagy az építészetnél. A felolvasást a közönség élénken megélezte.

Kiss Rezső b.-ujfalui kir. járásbírósi albiró, kinek a népéletből vett gyönyörű elbeszéléseiben többször volt alkalma a »Tiszántúl« olvasóinak gyönyörködni, egy elbeszélést olvasott föl Paraszt Történeteiből. A felolvasó a törvénytörési gyakorlatban tanulta a nép-kedélyt, hangulatot, gondolkodást oly igazán megismerni. Elbeszélései tárgyát mindig innen meríti s ezért azok hangja oly igaziak, nem népieskedők csak, mint a népélettel foglalkozó novellák jó része szokott lenni. Szép elbeszélését, melyet ezenkívül még jól adott elő is, a közönség zajos tetszésben részesítette.

Somogyi Károly szervezkedése.

Nagyvárad, decz. 18.

Somogyi Károly, a megválasztott nagyvárad szinigazgató levelet intézett megválasztása alkalmából dr. *Hoványi* Gézához, a szinügyi bizottság elnökéhez. Micsém bizonyítja nemes ambícióját, hogy Nagyvárad szinművészetét újjá szervezze, mint a levél hangja. Bántja ellenfeleinek sértő hangja, melyben kipróbált tehetségét kétségbe vonják, de el van tükélve, hogy ezt az ellenséges hangot az elért eredményekkel le fogja fegyverezni.

A levél a következő:

Mélyen tisztelt Nagyságos Ur!

Addig is, míg élő szóval tehetem, fogadja hálás köszönetem azon lelkes támogatásért, a melylyel az én csekély személyemet és ügyemet, — a mely a szinészet ügye — oly lelkesen védte és diadalra juttatta, még pedig oly fényes diadalra, a minőre senki nem számított, azon óriási erőlködés után, a melyen ellenfeleim dolgoztak. De legyen egészen nyugodt Nagyságod, bármit kiabáljanak is most elkeseredésükben a legyő-

zöttök, meg fogom tudni győzni őket is, annak idején ügyünknek, mert bizom benne, hogy azok a hiveim, a kiket tisztán az ügy szentsége vezérelt, a mikor mint ismeretlen megajándékoztak bizalmukkal, Nagyságoddal az élükön, szíves jóakaratu támogatásukat a jövőben sem fogják tőlem megvonni, mert ezentul is, mint eddig, tisztán a szinészet emelésének a magas célja fog lebegni előttem, annyival is inkább, mert én üzletember nem voltam soha, hanem szinészember, a ki mindig arra törekedett teljes erejével, hogy a közönségnek panaszra okot ne szolgáltatson soha.

A mit most a pillanat hevében ellenlábaim felhasználtak, nem fog elkeseríteni, sőt ellenkezőleg. Megkétszerezi bennem az energiát, őket az ellenkezőről meggyőzni s bebizonyítani, hogy nem vagyok *roskatag*, — azért, mert fáradságos küzdelemmel iparkodtam biztos otthont teremteni a magyar szinészetnek Sopronban, Győrött és Péesett, a hol teljesen elzüllött már a szinészet. Kérdezzék meg továbbá Szeged városát, nem *heteken keresztül, órák hosszaiig kapacitált*, az egész közönség a szinügyi bizottság által, hogy maradásra bírjon és nem sikerült, mert Pécs városa pályázat mellőzésével bizott meg és tette kezembe új színháza jövőjét.

No de ezek mind a multban voltak, a mik ugy látszik a félrevezetettek előtt nem számítottak semmit; tehát gondoljunk a jövőre, az most a földolog; azért most még csak kombinálok, hogy kikkel egészítsük ki a jövőre meglevő személyzetemet s legközelebb ha lemegyek, tárgyalunk efelől, mert addig egyet sem akarok szerződteni, a mig Nagyságod és a többi javasloim szíves véleményét meg nem hallgatom. Addig is ismételtlen fogadja Nagyságod és az egész szinügyi bizottság t. tagjai hálás köszönetemet szíves bizalmukért. A mielőbbi vizontlátásig. Maradok hálás hívük

Somogyi Károly.

Ugyancsak ez alkalomból a *Szinészeti Közöny* a következőleg emlékezik meg Somogyiról:

»Somogyi kipróbált igazgatói rendszerében garanciát látnak a nagyváradiak arra nézve, hogy az ottani kényes igényeket kielégítő társulathoz és előadásokhoz jutnak. Bizonyítja ezt ama körülmény is, hogy Somogyi, bár az idén állandó téli állomással sem bírt, ambícióból és az igazi művészet iránti szeretetből a legnagyobb áldozatkészség árán olyan előkelő erőkből álló társulatot tart együtt, mely az ország bármelyik szinpadán dicsőséggel helyt állhatna. E mellett a praktikus igazgató kiváló gondot fordít a műsor változatosságára, továbbá arra is, hogy előadásai külső csin, kiállítás és szabatos rendezés tekintetében is megfelelő színvonalon álljanak. A magyar szinészet nagy többségét szintén örömmel tölti el, hogy az ország ezen előkelő színházát Somogyi nyerte el, mert érdemekben gazdag hosszú szinigazgatói pályájának méltó jutalmát látják ebben.«

Somogyi Károlynak első dolga az, hogy társulatát újjá szervezze a nagyvárad szinügyi igényekhez képest. Megválasztása után azonnal hozzá is fogott ehhez, a miről szolgálhatunk a következő hirdetéssel, mely a Szinészeti Közönyben jelent meg:

Felhívás.

Felhívjuk a Szinészegyesület azon tisztelt tagjait, kik 1900. évi husvétől Somogyi

Károly szinigazgató urhoz (téli állomás: *Nagyvárad*.) szerződni óhajtanak, szíveskedjenek kellően fölszerelt ajánkozásaikkal irodánkat felkeresni.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch park nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél-1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Decz. 20. Biharvármegye közgyűlése.

Decz. 20. Megyei gyűlés.

Decz. 20. A gazdasági egyesület gyűlése.

Jan. 3. A nőegylet thea-estélye.

* **Közegészségügyi gyűlés.** Nagyvárad város közegészségügyi szakkbizottságát dr. *Grósz* Albert elnök ma, kedden délután 4 órára ülésre hívta egybe. Az ülésen több fontos ügy kerül tárgyalásra.

* **A joghallgatók köréből.** Tegnap este osztotta ki a jogakadémiai segély-egylet bizottsága az első félévi segélyeket. Ez évben sokan folyamodtak segélyért, akik mindannyian részesültek kisebb-nagyobb segélyben, amire bizony épen most a félév végén igen sokan rá is vannak szorulva. Az Olvasókör ma délelőtt tart gyűlést, amelyen az újonnan készült alapszabályok kerülnek megvitatás alá. E gyűlés valószínűleg áthúzódik a holnapi napra is.

* **Görög katolikus hitközség Debreczenben.** Vasárnap f. hó 17-én alakult meg a gör. kath. hitközség Debreczenben. Eddig az itt lakó gör. katolikusok a róm. kath. egyházközséghez tartoztak. Mivel azonban ez idő szerint már ugy 2000 körül lehet a számuk, megérett a megvalósulásra azon régebbi törekvésük, hogy külön hitközséggé szervezkedjenek. A szervezkedés, megalakulás keresztülvitelére érkezett Debreczenbe *Varga* László gör. kath. esperes. Vasárnap reggel fél 9-kor a róm. kath. templomban gyűltek össze igen szép számmal a gör. kath. hívek, kiknek *Varga* esperes — fölolvastván *Firczak* Gyula munkácsi püspök kinevező okmányát — bemutatta a kinevezett fiatal lekipásztort: *Papp* Jánost. Ezután az egyházközség első papja szent misét mondott Jézus sz. szíve oltáránál, 10 órakor pedig a róm. kath. fiúiskolában megalakult az új egyházközség. Megválasztották az egyházi bizottságot s a főbb tisztviselőket, ezzel a hitközség megalakulása ténynyé vált.

* **Jubileum a gázgyárban.** Vasárnap délelőtt ünnepelte a nagyvárad légszuszgyár személyzete *Schwartz* Izidor, a gyár titkárának és igazgatóhelyettesének 20 éves szolgálati jubileumát. A gyár alkalmazottai értékes emléktárggyal lepték meg, este pedig a jubiláns lakásán barátságos vacsorára gyűltek össze *Rees* Lajos Emil a gázgyár igazgatója, a gyár alkalmazottjai és a jó ismerősök. Itt *Rees* Lajos Emil, tolmácsolta őszinte elismerését a jubiláns odaadó sikerdús munkálkodása iránt, melyet 20 év óta a gyár érdekében kifejtett.

* **Köszönetnyilvánítás.** Néh. *Krüger* Viktorné temetése alkalmával dr. *Molnár* Imréné koszorúmegváltás címén 10 frtot adott a Bihar. nőegylet által létesítendő menház javára, mit köszönettel nyugtáz az elnökség.

* **Tolvaj csavargó.** Tegnap délelőtt egy *Varga* János nevű ismeretes csavargó belépőpózt *Schwarz* Farkasné szatócs-üzletébe s a pénztartó fiókba markolt s elvitt onnan közel két forint aprópénzt. A káros nő azonban észre vette a lopást s Vargát a házbelielk segítségével elfogták s átadták a rendőrségnek.

* Raab ezredorvos fölmentése.

Ismeretes olvasóink előtt Raab Ottó nagyvárad ezredorvos szerencsétlen ügye, a kit azzal vádoltak, hogy katonaszabításokat eszközölt pénzért és e célból összejátszott egy *Hornung* nevű temesvári vigézczzel. Másfél éve, hogy Raab ezredorvost ezért a gyanuért katonai fogházba helyezték Nagyváradon és innen Temesvárra vitték a katonai bíróság elé. Mindenkit szomorúsággal töltött el annak idején. A rokonszenves ezredorvos ügye, a ki csak vele érintkezett s most annál nagyobb örömmel töltheti el azokat az a hir, hogy a temesvári katonai bíróság dr. Raab ezredorvost a vád alól fölmentette és azonnal szabadlábra helyezte. Temesvári tudósítónk távirja, hogy fölmentése tekintetében a katonai bíróság indító okaihoz hozzájárultak *Hornung*-nak a fenytő járásbíró által történt fölmentése, dr. Raab ezredorvosnak a főlebbvalóktól nyert rendkívül dicsérő nyilatkozatok.

* **Óvónó-választás.** Furta községben a napokban volt az óvónó-választása. Az állásra 25 óvónó pályázott, akik közül egyhangulag Köllő Berta oklev. óvónót választották meg.

* **Megfagyott örült.** Borzasztó véget ért Szalontán egy szegény ember. Zsirka Imre odaváló gazda már évek óta csendes örült volt s családja nagy vigyázzal őrködött felette. A múlt heti hideg időben egy este elszökött hazulról. Mikor szökését észrevették, a rendőrség közbejöttével keresésére indultak. Csak késő éjjel találtak rá, a község határában. A havon feküdt s meg volt halva.

* **Olcsó husnak hig a leve.** Egy fiatal ember kopogtatott tegnap Czillér Jánosné ajtaján s elmondta Czillérnének, hogy ő szegény kárpitos legény s munkát kért, amit mint ígérte olcsón fog elkészíteni. Czillérné megszánta a legényt s adott neki munkát. A legény ezt a jószágot azzal viszonzta, hogy egy őrizetlen pillanatban ellopott egy aranyórát lánczostól s azzal meg akart szökni; már el is ért a vonat-hoz, a hol a jegyét is megváltotta, amikor *Kerekes* rendőrkaplár felismerte s elfogta. A rendőrségen kisült, hogy *Kohn* Józsefnek hívják s Kolozsvárra való kárpitossegéd. Az ellopott órát megtalálták Kohnnál, kit átadnak az ügyésznek.

* **A kereskedelmi iskola matinéja.** A felső kereskedelmi iskola tanuló ifjusága és tanári-kara vasárnap d. e. a »Csarnok« disztérmben »Segítő Egyesülete« javára fényesen sikerült matinét tartott. A matinén az intézet vezetőségén kívül számos szülő is részt vett. A matinét *Darcla* Károly vonós négyese nyitotta meg, amelyet *Kánitz* Dezső, *Debreczeni* Dezső, *Bumbera* Imre és *Bohleman* Aurél adtak elő *Herncsirek* karmester vezetése alatt nagy precizitással. *Kovács* S. János igazgató megnyitó beszédében fejtegette a társadalmi összefüggéseket, a szülők és tanárok találkozásának azon üdvös eredményét, amely a társadalmi nevelésre következményeiben mély kihatással bír. Két csinos szavalt is volt; az egyik *Kozma* Andor »Bor és czégér« című szatirája volt, a melyet *Henz* Lajos adott elő ügyes fölfogással; a másik *Arany* László »Elfrida«-ja, melynek elszaválásával pedig *Klein* Manó aratott tetszést. Csinos piece volt *Báthori* Ferencz tanár felolvasása, melyben egy, a mai korban élő, jobban mondva, ingyenlő stéber karikatúrát rajzolt meg sok hűséggel és igen találóan. A dalkör is énekelt — jól. Meglepő haladást mutatott a zenekar, a melynek ügyes játéka *Herncsirek* József karmester érdemei. A matinénak, amelyet az ifjuság többször megismétel, az anyagi sikere is nagyon szép volt. Felülfizettek: dr. Hoványi Géza, Fényes Endre, Kovács László, Kovács Laura, Lázár Zoltán, Makay Matild és Freiler József, a kiknek a vezetőség ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja.

* **A betegek karácsonya.** A szeretet ünnepe a humanizmus felkeresi a kórházak szegény betegeit is, hogy az Üdvözítő születésének emlékünnepe örömet okozzon a szenvedőknek. A napokban jótékony érzésű hives mozgalmat indítottak közadakozásra, a melyből a kórház szegény betegeit a szent karácsony alkalmából megajándékozzák. A mozgalomnak már is volt sikere, amennyiben a biharmegyei köz-kórház gondnokához többen küldtek ajándékot a kórház betegei részére. Az adakozásokról a következő értesítést vettük: A Biharmegyei köz-kórházban fekvő szegény betegek részére felállítandó karácsonyfa felállítás költségeinek fedezésére eddig adakoztak: Kiss Dávid 5 frtot. Kuli 1 frtot, Réti Sándor 50 krt, Déry János 2 frtot, Germán Károly 2 frtot, Fehérvári Dezső 2 frtot, Sonnenfeld Adolf 2 frtot. Kádár János több déli gyümölcsöt és Wallerstein Adolf egy tuczat zsebkendőt. — A fent irt jószívű adakozóknak hálás köszönetet mond s további adományokat szívesen fogad és köszönettel nyugtáz a kórház gondnoka.

* **Halálozások.** Alólirottak mély fájdalommal tudatják a legjobb hitves, anya, nagyanya, testvér és rokonnak, *Rölich* Venczelné szül. *Nilgész* Erzsébetnek folyó hó 17-én éjjeli 3 órakor élte 54-ik, boldog házassága 38-ik évében, hosszas szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 19-én d. u. 3 órakor fog Kolozsvári-utca 26-ik szám alatt a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s a varad-velencei római katolikus sírkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig folyó hó 20-án d. e. 9 órakor fog a varad-velencei róm. kath. plébániatemplomban az egek urának bemutatni. Mely végtiszességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívatalnak. Nagyváradon, 1899 december hó 17-én. Az örök világhosszág fényeskedjék neki! *Rölich* Venczel férje. *Rölich* Juliska férj. *Mertz* Nándorné, *Rölich* Béla és neje, *Rölich* Lajos, *Rölich* Piroška, férj. *Zborill* Ferenczné, *Rölich* Mariska ifj. Orbán Józsefné, *Rölich* Ilonka gyermekei. *Zborill* Ferencz, *Mertz* Nándor, Orbán József, vejei. *Rölich* Lajosné szül. *Ladányi* Juliska menyje. *Rölich* Lajoska, *Zborill* Férje, *Zborill* Jenő unokái. *Nilgész* Márton, *Nilgész* János m. kir. honvédszázados. *Nilgész* Antal, *Nilgész* József, *Nilgész* Endre, *Nilgész* Francziska férj. *Hollósy* Béláné testvérei. — Az ipartestület kebeléhez tartozott néhai *Stark* Arnold nag, szorgalmu szücs iparos polgártársunk elhalálozott, temetése f. hó 19-én, kedden délután 2 órakor a biharmegyei köz-kórházból fog megtörténni, mely végtiszességtételre az ipartestületi polgárokat tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1899. december 18. *Bertsey* György, ipartestületi elnök

* **Finyás gyomru rabok** Tudvalevő dolog, hogy az ur pokolban is ur és ha szalmakötél van a derekán, akkor is ur. Sőt még akkor is ur, mikor be van csukva. Az urak és parasztok közt való megkülönböztetésből mindig úgy volt azelőtt, hogy az államfogyok más koszon élhettek, mint más közönséges rabok. A kinek megengedi a módja, az a saját költségén ehtik, ihatik, a mit akar. A vagyontalan államfogyok pedig havi 25 frtot kaptak, hogy élelmezhessek magukat. Mikor azonban Erdély Sándor lett az igazságügyminiszter, ő úgy találta, hogy ez a dolog némiképpen nem fér össze a demokrácia magasztos elveire és egyszerűen beszüntette a 25 frtok kiutalványozását, azt mondván, hogy az államfogyok is egyenek rabkosztot, ha maguknak nincs pénzük élelmezésre. Azóta így is volt a dolog. Az államfogyok hiába zúgolódtak, azt kellett enniük, a mit kaptak. A fogház-igazgató több ízben tett fölterjesztést az igazságügyi miniszterhez, hogy a régi állapotot állítsa vissza és legutóbb azt jelentette, hogy az államfogyok mind megbetegesznek a rabkosztól és gyomorbeteg államfogy van. Ez hatott és *Plósz* Sándor

miniszter elrendelte, hogy a vagyontalan államfogyok részére január 1-től kezdve ismét utalványozzák ki a 25 frt havipénzt élelmezésre.

* **Pszt!** A Sárosi Fehérvártt megjelenő Fehérmegyei *Naplóból* vesszük a következőket: A szinpartóló egylet választmányának minapi határozatából kifolyólag a rendőrkapitány a következő felhívást függesztette ki a színház helyiségeiben: A színházat látogató közönség részéről több ízben panaszoltattott, hogy a szindarabok előadása közben a nézőközönség között nem mindenkor tapasztalható azon kívánatos csend, mely a szindarabok kellő és háborítatlan élvezéséhez szükséges; továbbá többször tapasztaltattott, hogy a tetszésnyilvánítások is gyakran tullepik a jó izlés által megkövetelhető és a színházat látogató nyugodt közönség által jogosan kívánt és az egyes szinpadí jelenetek zavartalan lefolyásához kívánatos mértéket. Ugyanazért tisztelettel felkérem a nagyérdemű színházlátogató közönséget, hogy a szinpartóló előmozdítására épen nem alkalmas csendháborítástól az előadások folyamában, valamint a tulságos és gyakran tán nem is indokolt hangosabb tetszésnyilvánításától a nézőközönség érdekében lehetőleg tartózkodni sziveskedjék.

* **A gyászruhás hölgy.** Nemrégiben egy mély gyászba öltözött, feltűnően szép asszony látogattott el a kerepesi-uti temető igazgatójához. A szép asszony azzal a kéréssel fordult az igazgatóhoz, engedné meg neki, hogy a kerepesi temetőben eltemetett fivére holttestét kiásassa s azt magával haza vihesse. Megjegyezte még, hogy ha nem volnának sírásók kéznél, ő maga fogja a sirt felásni, mert fivérét a rajongásig szerette s nem tudná elviselni, hogy fivére csontjait haza ne vihesse. Egy ládát is hozott magával, amelybe bele akarta rakni a csontokat. A temető igazgatója megtagadta a kérést, mire a gyászruhás hölgy a temető őreihez fordult s ezeket akarta megvesztegetni. Sokáig bolyongott ide s tova a temetőben, végre estefelé eltávozott. Azóta sokat kutattak a gyászruhás, szép asszony után, de eredménytelenül. Most végre némi világosság derült a rejtélyes ügyre. Még szeptember hónapban történt ugyanis, hogy *Kühnel* Joachim aussig-elbei háztulajdonosnak 30 éves felesége, *Rössler* Flóra Bécsbe utazott rokonai látogatására. Néhány napi ott tartózkodás után Bécsből is elutazott s rokonainak azt mondta, hogy Budapestre jön elhunyt fivére, *Rössler* János sírját meglátogatni. A szép asszony azóta sem Bécsbe, sem pedig férjéhez nem tért többé vissza. Valószínű, hogy megtévelyodott s azóta össze vissza bolyong a nagy világban. Pénzzel bőven el volt látva. Férje most ország-szerte körözötteti szép feleségét, akinek személy-leírása a következő: nyulánk, közép-termetű, arcza sovány, haja fekete, szeméi sötétek.

x **Összes raktáron levő czikkek** u m.: Kalapok, cylinderek, sapkák, férfi, női és gyermek **carlsbadi** czipők, galosnik, posztó czipők, halina csizmák, keztyük, harisnyák, fehérneműek, nyakkendők, valódi Benger-féle Jäger alsók, kötött és szövött áruk stb. **tényleg leszállított árban csakis Fábry Testvéreknél, Nagyvárad fő-utca és zöldfa-utca elején.**

A téli kiállítás megnyitása.

Budapest, decz. 18.

A budapesti képzőművészeti társulatnak vasárnap nagy napja volt. Nagy, abban az értelemben, ahogy nálunk egyáltalában a nagy események meg szoktak történni. Mert, hogy egy képkiallítás még mindig sokkal kisebb esemény a mi publikumunk szemében, mint például az első lóversenynap, ahhoz kétség nem fér. Münchenben a kiállítás megnyitása valóságos nemzeti esemény, az emberek ezerszámra tódulnak, mi százakról is jó ha beszámolhatunk. Ez a tény, amilyen szomorú, olyan jellemző és világos bizonyítéka annak, hogy mely oldalról kellene a közönség érdeklődését

felkelteni. A *Barabás* kiállítás szomorú eredménye mégis gondolkozóba ejtheti az embert, a Velasquez kiállítást most már alig 60—70 ember látogatja, mintha a művészet ügye nem annyira szükséges volna, mint inkább divat, amelyet csak hiúságból érdemes pártolni.

Délután öt órakor volt az ünnepies megnyitó. A műcsarnok termei zsúfolásig megteltek nagy és előkelő közönséggel. Ott láttuk *Hegedüs Sándor* kereskedelmi minisztert, *Berzeviczy Albertet*, *Mattekovics Sándort*, *Rohonczy* altábornagy térparancsnokot, *Szalay Imrét*, a Nemzeti Múzeum igazgatóját, *Radisics Jenőt*, az Iparművészeti Múzeum igazgatóját, *Forster Gyula* és *Bezerédi Viktor* miniszteri tanácsosokat stb.

A miniszter kifejezte örömét, hogy a képzőművészeti társulat a részletfizetéssel megkönnyítette a művásárlást, amely ezáltal minden bizonyonnyal nagyban fel fog lendülni. Ezután megkezdte körsétáját a termekben. A miniszternek igen tetszett a tárlat. Megígérte, hogy nemsokára ismét meg fogja tekinteni a kiállítást és a párisi kiállításra küldendő képek vásárlására legközelebb kinevezi a bizottságot.

EGYESÜLETEK.

A »Gyermekbarát« közgyűlése. A nagyváradai »Gyermekbarát« egyesület vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta közgyűlését a városház nagytermében. Jelen voltak: *Ritók Zsigmond* elnök, *Huzella Gyuláné*, dr. *Berkovits Ferencz*, *Beczka Lajos*, dr. *Gyémánt Jenő*, *Winkler Lajos*, *Hegedüs Géza*, *Harmathy Károly*, dr. *Kornstein Lajos*, dr. *Bulyovszky József*, dr. *Döry Ferencz*, dr. *Grósz Menyhért*, dr. *Várady Zsigmond* és *Láng József*. A közgyűlést megelőzőleg választmányi ülés volt, amelyen előkészítették a közgyűlés tárgyait. A közgyűlésen tárgyalták az elmúlt évről kinyomtatva is szétosztott jelentést, amely tájékoztatást nyújt az egyesület 1899. évi működéséről s a vagyoni állapotról. A jelentés szerint az egyesület a szegény iskolás gyermekek részére 8355 ebédet osztott ki; ugyancsak szegény iskolás gyermekek között kiosztott 565 frt 85 kr. értékű ruhát s a szülőkhöz lakó szegény iskolás gyermekek után fizetett 35 frt szálláspénzt. Az egyesület bevétele 3310 forint 99 kr. volt, a kiadás ugyanannyi. Vagyon 10421 frt 83 kr. A zárszámadást tudomásul vették. Az 1900. évi költségvetés 2331 frt bevétellel s ugyanannyi kiadással állapították meg. Az újévi üdvözlések megváltása címén a folyó év elején 231 frtot vettek be. Ezen a kiváló eredménnyel felbuzdulva, elhatározták, hogy a most következő újévkor hasonló eljárással fogják az egyesület jövővelét gyarapítani. — A közgyűlés végén a jelen voltak kimondták, hogy a *Fehér kereszt* egyesület fiókját megalapítják s az erre vonatkozó aláírási ívet a jelen voltak mindannyian aláírták.

IRODALOM.

Gyürky Ödön művei. A közeledő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából felhívjuk olvasóink figyelmét a kath. egyleti élet és irodalom egyik tevékeny, lelkes munkásának következő műveire: *Újabb költemények*. (1892—1895.) Ára füzve 50 kr., diszkötésben 1 frt. *A katolikus középiskolázás reformjai*. Ára 1 frt. Különösen fontos munka jelenleg, a kath. autonómiai mozgalmak idején. *A magyarországi kath. egyesületek Országos Kongresszusa* 1896. Az 1896-ban tartott kath. egyesületi kongresszus munkálatait tartalmazza. Nélkülözhetetlen alapvető mű a kath. egyesületi ügy munkásainak. Ára 80 kr. *A magyarországi kath. egyesületek Evkönyve*. Utmutatás kath. egyesületek alakítására, vezetésére. Ára 50 kr. *Katolikus Pedagógia*. Havi folyóirat. Szerkeszti és kiadja *Gyürky Ödön*. Előfizetési

ára egész évre 4 frt, fél évre 2 frt. A jövő évben a negyedik évfolyamba lép. Egyetlen kath. pedagógiai folyóiratunk. Megrendelhetők: Szerzőnél. Budapest, VIII. Pál-utca 7. sz.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradai kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Molnár Géza*.

3582 Özv. Csöke Jánosné gondatlanságból ok. emberölés.

3583 Vagaszky István hamis vád.

3521 Anyiczka Mihály szándékos emberölés.

3592 Fekete Juliánna lopás.

3710 Kelemen Anna és társa lopás és orgazdaság.

3718 Majorszky Sándor becsületsértés.

Előadó: *Urbán Adolf*.

4083 Ille Tógyerné testisértés.

4084 Pusztai Péter testisértés.

4129 Gottlich Mór közokirat hamisítás.

4129 Kermán Mihály sikkasztás.

4130 Popovics György lopás.

4131 Pap Antalné és társa magánokirat hamisítás.

4132 Mario János csalás.

4156 Janku Mihály lopás.

4158 Bíró Kis Károly lopás.

4193 Palkó Pável testisértés.

4194 Herczen Porfir közsend. ell. kihágás.

4305 Herczen Porfir közsend. ell. kihágás.

5122 Kocsuba Mikula sikkasztás.

SPORT.

Vadászat Nagyszalontán. Folyó hó 15. és 16-án a nagyváradai l. sz. püspökségi uradalom Nagyszalonta vidékén a patai és tulkai birtokain igen sikerült kör- és hajtvadászatot rendezett, melyen részt vettek dr. *Beöthy László* főispán, báró *Splényi Ödön* rendőrtanácsos, *Schlauch Nándor* urad. igazgató, *Lovassy Ferencz*, *Markovits Antal*, *Osterlamm Ármin* kir. erdőfelügyelő, dr. *Schlauch Géza*, *Hoffmann Henrik* urad. intéző, *Baranovits Ferencz*, *Hanzély István* urad. erdőmester, *Zilahy Lajos* közjegyző, *Csanády Jenő* szolgabíró, főtiszt. *Grünhut Henrik*, *Szikszay Lajos* ügyvéd, *Erdélyi Gyula* főjegyző, *Leidl Henrik* főmérnök, *Kenyeres János*, *Lakatos Ede*, *Somogyi Géza* urad. erdőész és még többen. Terütekre került 450 nyul, 6 őz, 19 füzán, 3 róka és 1 farkas.

IPARÜGY.

Ipartestületi békéltető bizottsági segéd munkás tagok választása 1900-ik évre. Az 1884. évi XVII. t.-cz. 140. s következő §-ai értelmében december hó 17-én tartott közgyűlés által megválasztottak, békéltető bizott. segéd tagokul: *Balogh József*, *Barza Antal*, *Bereczki Béla*, *Bereczki Géza*, *Bereczki László*, *Bodnár Béla*, *Bóna Kálmán*, *Boros Lajos*, *Csizmadia Gáspár*, *Gábor Sándor*, *Gramantik Ferencz*, *Kiss András*, *Kertész Gyula*, *Kováts Béla*, *Kováts Ferencz*, *Kováts Mihály*, *Koch Károly*, *Lup Ferencz*, *Mezey Lajos*, *Mocsi Gyula*, *Nagy Lajos*, *Orenics Alajos*, *Pintér Tamás*, *Porotonik Mihály*, *Szabados Lajos*, *Szilágyi József*, *Vantus Károly*, *Véber József* és *Zakar Lajos*. — **Póttagoknak:** *Hegyesi Károly*, *Kenéz Ferencz*, *Kováts Gábor*, *Röffer Béla*, *Lőrinczi Lajos*, *Mille László* és *P pp József*.

ZENE és MŰVESZET.

Munkácsy képe sokszorosítva. A karácsonyi műpiacra Munkácsy Mihály mesternek »Golgota« (Krisztus a Kálvárián) című remekét hozza az *Egyházy* Ágoston-czég színes sokszorosításban. Ezen mű a Krisztus Trioglójának harmadik és befejező része. A Megváltó szenvedéseinek tragikus jelenete van vele megörökítve a minden idők legnagyobb magyar festőjének ecsetével. A Megváltó szenvedéseit ábrázolja e kép, melyet alkotója geniejének minden erejével hozott létre. A mű páratlan mint festmény, magában áll mint az isteni tragoedia ábrázolása és az oiasz, hollandi és spanyol Krisztusképek körül, a miket pedig a festészet első jelesei alkottak, kimagaslik mint egy remek, a minek párja nincs. A Golgota felülmúlja a Pilátust. Munkácsy korának első festője, egy ihletének magasztos volta, mint ecsetének hatalma révén. Egyike ez a legszebb képeknek, melyet valaha festettek (Paix 1884). »A leg-hatásosabb drámai jelenetet adta élénk. Minden élet benne, valóságos élet; ebben is a csodásan megkapó komolyság jellemzi az eseményt, mely azt világtörténeti jelentőségre emeli. (Walther A. Ilges). Ez egy modern mesternek első képe, oly rendkívüli alkotása a lángésznek, hogy előtte kritikusan csak csodálat a dolga. E nagy vászon minden hüvelyknyi kis darabja oly nagy-szerű, olyan hallatlan és soha nem látott művészi képességről tanuskodik, tárgyának oly mély átdolgozására vall, művésznének oly emi-nens kolorisztikus virtuozitását és mester voltát bizonyítja, mint a jelenkor egyetlen más műve se Rembrandt óta«. (Würzbach).

A kép két részből áll, a mely azonban harmonikusan alkot egy hatalmas egészet. A főalak az Istenember, a ki keresztire lett feszítve a szeretet szent eszméjéért, melylyel meggyógyította a világot — elvevén annak bűneit.

A Krisztus Pilátus előtt művön Jézus összekötött kezekkel fehér köntösben mint vádlott áll vádlói előtt. Az Ecce Homo jelenlétében a törvényszék tornácán áll a leköpdösött, megcsufolt, arczul csapott Jézus vörös gnyköntösben, bilincses kezében a királyság gonyjelvényével.

Golgotán keresztben függ a legszentebb, legtisztább ideál. Consummatum est. A szörnyű tettől rémülve rohan el a nép, melynek egy része már sejti a szeretet vallását.

Ezen műremeket az Egyházy Ágoston-czég (Budapest) aquarell modorban reprodukálta és a befejezett munka örömeivel adja át e kiadványát hazánk műkedvelő közönségének.

MULATSÁG.

Jogász bál. A farsang már rohamosan közeledik s mindenfelé nagyban készülnek. Ugy látszik, hogy mulatságban az idén sem lesz hiány. A farsang igen hosszú lesz, de a készülődésekből úgy látszik, hogy minden napra jut majd egy-egy mulatság. A joghallgatók körében is megindult a készülődés a jogász bálra. Napok óta kézről-kézre jár az iv, amelyen a rendezőket gyűjtik. A rendezők igen nagy számban jelentkeztek, már is közel negyvenen vannak aláírva s még mindig jelentkeznek újabbak. A rendező bizottság tegnap tartotta első gyűlését, melyen a bál elnökevé egyhangulag *Frankó Endre* III. éves joghallgatót választották meg, aki már tavaly is elnöke volt a jogász bálnak. A rendező bizottság már most megteszi az előkészületeket s remélik, hogy a bál épen olyan fényesen fog sikerülni, mint tavaly s hogy a segély-egylet alaptökeje ismét szép összeggel fog a bál jövedelméből szaporodni. Rövid idő múlva szét küdik már a meghívókat is a legkedvesebb bálra, a jogász bálra.

Hangverseny Berettyó-Ujfaluban. A berettyó-ujfalui kaszinó vigalmi bizottsága f. hó 16-án szombaton a városháza nagy termében zártkörű hangversenyt rendezett, a melyen a

vidék előkelő közönsége szép számmal vett részt. A műsort *Habókay* József felolvasása és *Kiss Rezső* bírónak, lapunkban már megjelent »Bünhődés« cz. drámai költeményének szavalata képezte. *Kiss Rezső* hangjának alkalmas modulálásával és tárgyának átérzésével keltett frenetikus tapsokat. Közbe pedig a derecskei dalegyet adott elő darabokat, melyek közül műsoron kívül s kőzhajra a zenekíséret mellett előadott »Rákóczy induló« szünni nem akaró tapsokat idézett elő. A magas színvonalon álló hangverseny úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült.

REGÉNY-CSARNOK.

Ötszázezer dollár jutalom.

Regény.

Írta: **Fernand-Hue.**Francziából fordította — **Ö.**

— Lám, lám, el akarja velem hitetni, hogy azért jött Angliából Afrika középebe, hogy lásson egy olyan vidéket, melylyel nem törődik és olyan sporttal töltse idejét, melyhez nincs kedve.

— Tehát nem tudja az okot?

— Megvallom, kissé járatlan vagyok a tányfejtésben.

— Önért tettem mindezt, kisaszony.

— Elfelelt, hogy kivel beszél. Elég lesz a tréfából. Utóvégre is engem nagyon kevésbé érdekel, hogy miért szokott ön utazgatni.

Majd visszanyerve szokott nyugalmát, hozzá tette:

Nem találja-e, hogy az éj kizsá hüvös? Megyek sátramba, jó éjszakát!

Margit erélyes visszautasításától lehangolva szivarra gyújtott s körüljárta néhány szor a kis teraszt.

— Egy kicsit elsiettem a dolgot, gondolá ez a leány sokkal érzékenyebb, mint gondoltam. Bizony zavarba jöttem volna, ha megkérdi, hogy mit akarok hát itt. Most hát, kedves Dover barátom, elég a tréfából, mint a kis Margit is mondta. Térjünk komolyabb dolgokra... Komolyabb dolgokra! de nekem úgy átszik, hogy azok nem jól állanak az ördög tudja, hogy fog ez végződni!

Latepedett egy fa tővébe és csakhamar elaludt. Nemsokára jöttek a parancsnok és György.

— Löttem egy antilopot, — szolt Parr, majd holnap megkeressük. Ki kezdi meg az örködést az éjjel első negyedében?

— Én?

— Jól van, tartsd nyitva a szemedet.

Nemsokára mély csend honolt a vidéken.

HETEDIK FEJEZET.

Az örvénybeni

Másnap, napkeltekor a vadásztársaság talpon volt. Péter két négerrel lement a völgybe, hogy felhozzák az elejtett vadat.

— Ördögadtát! megelöztek! hallatszott egyszerre Péter hangja alulról.

— Kicsoda? — kérde a parancsnok.

— A vadállatok megették az egészét.

Mindnyájan lementek. Az antilopból csak néhány csont maradt meg, körülötte számos lábnyom látszott.

— Ezek párducznyomok, — jegyezte meg az egyik néger.

— Nem hallottál semmit Péter? — kérde Parr.

— Éjfélleg semmit.

— Ki váltott fel téged?

— Az egyik szerencsen; nem tudom melyik, nagyon hasonlítanak egymáshoz.

A négerek egyike jelentette, hogy hallotta a párduczok zaját, de nem akarta felköltetni az alvókat, mert nem tartott veszélytől.

Ezután előszedték a halász-szereket és lementek a tóhoz, hol György a bokrok közt elrejtve egy fakéregből készült csolnakot talált. A szerencsenek elmondták, hogy az év bizonyos szakában a benszülöttek el szoktak jönni ide halászni, azért tartják ott a csolnakot.

— Talán mi is felhasználhatjuk, — kiáltott György, a tó közepén nagyobb halakat foghatuuk.

Péter megvizsgálta a csolnakot s kijelentette, hogy akár az Óceánon is átkelhetnének egy ilyen csolnakon.

Miután megebédelték Péter a fegyvereket és a missióból magukkal hozott élelmiszereket: hideg hust, théát, kétszersültet berakta a csolnakba, azonkívül, minthogy igen korlátolt mértékben bizott a négerekben, magához vette nagy üvegeben lévő tekintélyes rumkészletét is.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Koronatanács.

Bécs, decz 18. (Saját tud. táv.) Holnap koronatanács lesz, melyen dönteni fognak a válság ügyében is.

A kvótaemelés ellen.

Gyula, decz 18. (Saját tud. táv.) Békésvármegye törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésén tárgyalta Marosvásárhely sz. kir. város átiratát a kvótaemelés ellen s az állandó választmány javaslatára *irattárba helyezte.*

A helyzet.

Budapest, decz 18. (Saját tud. táv.) A Házban ma azt beszélték, hogy a kvótában a király dönteni fog még január 1 előtt.

Hentaller és társai ma zárt ülést akartak, de *Kossuth* Ferencz ezt ellenezte és így el is maradt. *Hentallerék* e miatt igen el vannak keseredve.

Török dolgok.

Athén, decz 18. A Dardanellákból jelentik e hó 15-iki kelettel, hogy a *Messengeries* maritimes Congo nevű postacsomagszállító-hajóját Konstantinápolyból Franciaországba menet konstantinápolyi utasításra föltartóztatták a Dardanellákban, mert azt hitték, hogy a hajón előkelő török szökevények vannak. (M. T. I.)

A spanyol költségvetés.

Madrid, decz 17. A parlamenti helyzet még inkább rosszabbodott, mert a kormány és az ellenzék megegyezése a költségvetésnek december 31-ike előtt való elintézésére nézve csaknem lehetetlenné vált. (M. T. I.)

Anglia és a Kanári-szigetek.

Madrid, decz. 18. Politikai körökben hire jár, hogy a kormány a londoni spanyol nagykövettől fontos közleményeket kapott. Anglia szándékairól Centa és a Kanári-szigetek dolgában. (M. T. I.)

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, december 18.

Az irányzat csendes.	
Osztrák hitel	368.30
Magyar hitel	372.75
Allamvasut	339.—
Rimamurányi	332.—
Magyar jelzálog	183.50
Salgótarjáni	341.—
Wagon-kölcsön	623.—

Határidők.

Budapest, december 18.

Gabona. Gyenge.

Buza októberre	—
Buza áprilisra	7.93
Uj tengeri	4.99
Rozs okt.	5.47
Zab okt.	5.07
Káposzta, repce, aug.	—

Bécs, december 18.

Érték. Javult.

Osztr. hitel	372.80
Magyar hitel	373.—
Allamvasut	319.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. december 18-án.

Magyar aranyjáradék 4%	115.75
Magyar koronajáradék	94.65
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,10%	120.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2,10%	99.75
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	118.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	93.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	98.75
Horváth-szlavón földterhermentesítési kötvény	94.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	159.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	137.25
Osztrák járadék papirban	98.40
Osztrák járadék ezüstben	98.20
Osztrák járadék aranyban	116.25
Osztrák korona járadék	99.25
Osztrák államsorsjegyek	137.—
Osztrák magyar bankrészevény	906.—
Magyar hitelbankrészevény	373.25
Osztrák hitelintézeti részevény	373.75
Párisi vista	321.—
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	121.20
Németbirodalmi márka	9.60
London vista	47.90
20 márkás arany	11.80

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

COAKS,

tartós fűtésre legalkalmasabb és legjutányosabb tüzelő anyag.

Meidlinger és egyéb töltőkályhák fűtésére legjobb a **gáz-coaks** mert a súlyosabb és ezáltal drágább mile coaks (Meiler Coaks) sokkal nehezebben gyul meg.

A coaks ára nálunk **2 frt** métermázsánként.

Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor **métermázsánként 14 kr. fuvardíjért hához szállítjuk** a város belterületén.

Gázfogyasztóinknak kedvezményt nyújtunk a coaks vásárlásánál, amennyiben, ha egyszerre legalább **250 kilót rendelnek meg, akkor nekik fuvarbért nem számítunk.**

Nagyvárad 1899 december hó

Nagyvárad **légszeszgyár**
Az igazgatóság.

Egy méter
tisza selyem, ruhára
45 kr.

Nagy Karácsonyi Occasió!

Egy méter
blous bársony
30 kr.

Egy vég

Mit vegyünk karácsonyra?

Hasznos tárgyat!

Egy vég sifon

pamut vászon

Hol vásároljunk?

23 méter 4 frt.

23 méter 4 frt.

Megbízható üzletben!

Évi zárlatunk alkalmával több cikket mélyen leszállított árban kiárusítunk; ezen rendkívüli alkalomra a nagyérdemű közönség és tisztelt vevőink szíves figyelmét felhívjuk.

Számos látogatást kérve, tisztelettel

Kunz József és Társa cég
Nagyvárad, Szt. László-tér 1. sz.

Kivonat az eladásra kerülő cikkekéből.

Egy ruhára való kreton szövet 1 frt 35-től 1 frt 70-ig.
Egy ruhára való barchet szövet 1 frt 40-től 1 frt 80-ig.
Egy ruhára való divat szövet . . . 2 frttől 3 frtig.
Egy ruhára való tiszta gyapjú kasan . . . 3 frt 60 krig.
Egy méter ruha és blous bársony . . . 30 krtól 1 frtig.
Egy méter ruha és blous selyem 45 krtól 1 frt 20-ig.
Egy méter finom női posztó . . . 40 krtól 65 krig.
Egy méter legjobb minőségű tenisz velen . . . 20 kr.

1 vég 23 méteres erős házi vászon 4. -
1 vég 23 méter finom házi vászon 5.-
1 finom kávé abrosz 6 csemege kendővel . . . 1.50
1 finom tiszta czérna teríték 6 asztal kendővel . 2.80
Fél tzt. tiszta czérna törülköző 1.50
Fél tzt. zsebkendő 40 krtól 60 krig
Fél tzt. vászon zsebkendő fehér és színes 75 krtól 1.25-ig
Egy női ing, szép kiviteli diszítéssel 90 krtól 1.50-ig

Összes maradékok teljes elárúsítása. Egyes ág- és asztalterítők, függönyök, szőnyeg és butorszövet maradékok mélyen leszállított árban.

Kimaradt egyes fehér abroszok, abrosz nélküli asztal-kendő, a kirakatban megsárgult férfi és női fehérneműek mélyen leszállított árban lesznek kiárusítva.

Karácsonyi ajándékoknak még ajánljuk dus raktárunkat a következő cikkekben: Posztó, harász, chenille, selyem fej- és nyakkendőben. Női blousok, nyakdiszek, kötények, szoknyák mindennemű fehérnemű, táskák. Férfi nyakkendő, ing, gallér, kézelő stb.

Egy pár fekete női
harisnya 37 kr.

A legszebb dísz a szobának egy gobelin kép.

Szép gobelin képeinkre különösen felhívjuk a n. é. közönség figyelmét.

Egy pár férfi
harisnya 30 kr.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

DÉRY JÁNOS

üveg- és porcellán kereskedésében Nagyvárad, Glaszi, Fő-utca.

Az üzlet nagyobb átépítése miatt

mélyen leszállított áron kiárusítatnak

majolika és porcellán diszműaruk, élkező, teás, kávé, mosdó és többféle üvegekészletek és üvegáruk, lámpák, tükrök, képek, képkeretek; rendkívüli olcsó és alkalmas

Karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak

nagy választékban kaphatók, míg a végkiárusítandó tárgyakból a készlet tart.
Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Tisztelettel

Déry János.

Nagy karácsonyi és ujévi kiállítás!

Bátorkodom a n. é. közönség b. figyelmét a és rendkívüli szakértelemmel rendezett

ujévi és karácsonyi kiállításomra

felhívni.

Olcsó árak! Gyermekjátékok óriási választékban. Nagyban és kicsinyben!

HEVESI A.

Nagy verseny áruháza Nagyváradon,

Kossuth-Lajos-utca (Mezey-ház).

Gyermek székek, illatszerek és pipere cikkek, zenélő albumok, varró eszközök, pénz-tárczák, dohány és szivarozó készletek, valódi majolika asztalkák, haj-ruha- és fogkefe, velencei dísz szoba tükrök, dohányzó és szivarozó bambusz asztalkák, mindennemű társjátékok, dominók, sakjátékok, mikulások, valódi rabok által kötött harisnyák és alsó ingek nagy választéka, dus választék férfi-leány- és gyermek kész ruhákban, különlegességek férfi ing, gallér, kézelő és nyakkendőben, kalapok, cipők, teli sapkák, valódi prágai keztyűk, reform székek, séta botok, eső ernyők, női bluesok, női- és gyermek kötök minden színben és nagyságban.

Felül minden végkiárusítást.

A legnagyob és legolcsobb bevásárlási forrás nagyban és kicsinyben.

Nagy karácsonyi és ujévi kiállítás!